

Vědecká konference o historii a současnosti veřejné správy

Vědecké konference věnované aktuálním problémům se na právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně staly v posledních letech již tradicí. Poslední takovou akcí se stala vědecká konference pořádaná katedrou dějin státu a práva a katedrou správní vědy, správního práva a finančního práva dne 27. května 1993 na téma *Historie a současnost veřejné správy*. Pořadatelé konference si tedy zvolili problematiku, která je v souvislosti s diskutovanou připravovanou reformou státní správy a samosprávy velmi živá. Úkolem konference bylo ovšem upozornit nejen na současné problémy v této oblasti, ale ukázat i tradice v českých zemích. Vědecká konference tedy měla dvě části: první historickoprávní v níž se referující zabývali jednotlivými etapami vývoje veřejné správy na našem území, v druhé části potom diskutující účastníci zaměřili pozornost na nejaktuálnější současné problémy a vystoupili s názory na jejich řešení.

Úvodem účastníky konference pozdravil děkan právnické fakulty brněnské univerzity doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc. Upozornil na tradici těchto konferencí a na význam pravidelného setkávání se vědeckých a pedagogických pracovníků z různých vědeckých pracovišť. Poté proděkan právnické fakulty a vedoucí katedry dějin státu a práva doc. JUDr. Karel Schelle, CSc. upozornil na některé hlavní problémy, které se v oblasti veřejné správy periodicky v naší historii opakují. Upozornil i na značné ignorová-

ní našich legislativních orgánů historických zkušeností. Nato doc. JUDr. Petr Průcha, CSc. vedoucí katedry správní vědy, správního práva a finančního práva zdůraznil nejdůležitější problémy současné veřejné správy, jimiž by se účastníci konference měli zabývat.

Následující blok příspěvků byl zaměřen na některé otázky z historie veřejné správy.

V úvodu účastníky konference seznámila doc. PhDr. Marie Marečková, DrSc. s některými myšlenkami problematiky samosprávy východoslovenských svobodných královských měst v 17. století.

K problematice pozemkových knih, jako neprávem opomíjeného historického pramene byl zaměřen příspěvek PhDr. Bronislava Chochoháče.

PhDr. Tomáš Knoz zaměřil svoji pozornost na problematiku pravomoci vrchnostenské správy a poddanské samosprávy v českých zemích před Bílou horou.

Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc. přednesl periodizaci vývoje veřejné správy po roce 1848, upozornil na přetrvávající problémy a zdůraznil nutnost nepřehlížet historické zkušenosti.

Konečně doc. JUDr. Jan Vašečka, CSc. se vyslovil k otázkám kontinuity a diskontinuity etických zásad v právu.

Druhá část konference byla, jak již jsme uvedli, věnována současným problémům veřejné správy a správního práva. Diskusní

příspěvky vesměs poukázaly na nutnost reformy a zároveň na její složitost a různá úskalí.

Doc. JUDr. Petr Průcha, CSc. se ve svém vystoupení zaměřil na v době konání konference na stále nevyřešenou otázku územně správního členění České republiky. Při té příležitosti vzpomněl spolupráci brněnské katedry s pracovištěm Výzkumného ústavu rozvoje oblastí a měst v Brně, které se pokouší najít optimální řešení územně správního členění. Poukázal na přednosti osvědčeného zemského zřízení a preferoval členění stávajícího státu na dvě až tři země.

Opačný názor vyplynul z příspěvku PhDr. Ivy Galvasové z již zmíněného ústavu, která vycházela ze zjištění při výzkumu v obcích, který měl potvrdit správnost úvahy o vícečetnosti vyšších samosprávných celků České republiky.

Oba více méně konfrontační a značně diskutabilní názory byly ponechány bez přímé odezvy účastníků konference, především pro možnost uskutečnění dalších příspěvků. K problému územně správní reformy se ještě vrátil JUDr. Pavel Matula, CSc. z Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky, který nadmíru objektivně zvažoval klady a zápory variant uspořádání a přiklonil se k určité modifikaci prvorepublikového zemského zřízení.

Do obecné problematiky veřejné správy a správního práva dal nahlédnout příspěvek JUDr. Karla Svobody, CSc. z Ústavu státu a práva. Vyplynula z něj mnohá úskalí transformace veřejné správy do podmínek demokratického právního státu. Bez povšimnutí nenechává ani vliv transformace na četnost subjektů veřejné správy a s tím spojené důsledky pro předmět a obsah správní regulace. Se svými zkušenostmi se s účastníky konference podělil i prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc. z pražské právnické fakulty.

Některými koncepčními otázkami demokratické transformace veřejné správy se zabýval ve svém referátu také JUDr. Jiří Grospič, CSc. z Ústavu státu a práva.

Na vystoupení JUDr. Svobody, CSc. nadvázal Doc. JUDr. Jan Filip, CSc. z katedry ústavního práva a politologie brněnské právnické fakulty který se zabýval ústavní koncepcí místní samosprávy v České republice. Připomněl, že problematika místní samosprávy je nejenom záležitostí vědy správního práva, ale problémem zasahujícím i do ústavního práva. Mimo jiné poukázal na přetrvávající centralistické tendence ústředních orgánů státní správy vůči samosprávě, čemuž by měla bránit ústavní ochrana před zásahy státu obsažená jak v Ústavě České republiky, tak současně i v Listině základních práv a svobod. Při té příležitosti připomněl význam Ústavního soudu právě v těchto věcech.

Otázky správní vědy otevřel prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc. z katedry dějin státu a práva brněnské právnické fakulty. Poukázal na náročnost vztahu mezi vědeckým výzkumem veřejné správy a pedagogickým vyústěním. Potvrdil názor o nutnosti prohlubování vědeckého výzkumu veřejné správy a nutnosti modifikace správní vědy jako pedagogické disciplíny tak, aby odpovídala potřebám zkvalitňování činnosti veřejné správy ve stávajících podmínkách.

Správní vědě se věnovala také JUDr. Soňa Skulová, odborná asistentka katedry správní vědy, správního práva a finančního práva brněnské fakulty. Ta se zaměřila na nesmírnou složitost kritérií hodnocení veřejné správy v současnosti.

Konference byla obohacena o vystoupení odborné asistentky JUDr. Ireny Píchové z katedry pracovního práva téže fakulty, které se zabývalo problematikou úřadů práce a celé úpravy veřejné správy zaměstnanosti.

Závěrem je třeba dodat, že předmět konference svojí šíří dal možnost především k označení problémů, které existují ve veřejné správě, správním právu a správní vědě. Potvrdil názor, že veřejnou správou je vhodné se zabývat interdisciplinárně včetně poznání historické geneze. Ke škodě konference byla neúčast zástupců slovenských

právnických fakult a omezení jejího konání pouze na jeden den. Do budoucna by bylo vhodné zvážit určité zúžení předmětu konference a nebo případnou práci v sekcích a rovněž zajištění mezinárodní účasti, a to především ze zemí, které se potýkají s obdobnými problémy veřejné správy jako Česká republika.

Petr MRKÝVKA

Karel SCHELLE